

Nieuwsbrief

Open Leermiddelen Alliantie Nederland

Op 31 oktober 2021 is de subsidieaanvraag voor het Nationaal Groeifonds door OCW ingediend. Kennisnet heeft als penvoerder voor het project ‘Open leermiddelen’ zeer intensief overleg gevoerd met diverse onderwijspartijen en de Open Leermiddelen Alliantie Nederland heeft via haar vertegenwoordigers een ruime bijdrage aan het slotdocument kunnen leveren.

Nieuwe naam,

Zelfde lading

“Onderwijsalliantie Nederland” wordt “Open Leermiddelen Alliantie Nederland.”

Alhoewel de domeinnaam ‘Onderwijs Alliantie Nederland’ was vastgelegd, bleek in de dagelijkse praktijk verwarring te kunnen optreden met ‘De Onderwijsalliantie’, een bestaande organisatie, opgezet door een andere groep initiatiefnemers die ook zeer actief zijn in het onderwijs. Het is niet verstandig om op welke wijze dan ook elkaar in de weg te lopen en daarom hebben we besloten om onze naam aan te passen en voortaan “Open Leermiddelen Alliantie Nederland” te gebruiken.

Groeifondsaanvraag van € 77,9 miljoen

Samenvatting Groeiplan Open leermateriaal.

Op 31 oktober 2021 heeft het Ministerie van OCW een aanvraag bij het Groeifonds ingediend. Deze aanvraag is tot stand gekomen na veelvuldig overleg tussen de penvoerder (Kennisnet), OCW en diverse partijen, waaronder vertegenwoordigingen van het Profielenberaad en VO-content die gezamenlijk opereerden onder de vlag van de Open Leermiddelen Alliantie Nederland. Een substantieel deel van de onderdelen uit het Deltaplan Gepersonaliseerd Digitaal Leren kunnen (bij toekenning van de subsidie) onder de noemer van het Groeifonds worden verwezenlijkt. Voor de onderdelen die niet passen binnen de Groeifonds subsidie, zal de Alliantie zich samen met andere partijen inzetten en zelf nieuwe initiatieven ontwikkelen.

De lopende aanvraag focust zich op de volgende zaken:

- Door bestaande netwerken te benutten, ondersteunen en verbinden we scholen die samenwerken aan het verhogen van de leeropbrengst door open leermaterialen.
- We versterken leraren in het effectief gebruiken en ontwikkelen van open leermateriaal, met bestaande vakcommunities en lerarenopleidingen, en door kennisproducten te ontwikkelen.
- We verrijken open leermateriaal, verbeteren bestaande en ontwikkelen nieuwe collecties, aansluitend bij de behoeften van het onderwijs (bv. vakken zonder passend leermateriaal).
- We innoveren de publieke infrastructuur van open leermaterialen, zodat leraren eenvoudig interactieve open leermaterialen kunnen ontwikkelen, delen, vinden en gebruiken.
- We organiseren praktijkgerichte onderzoeken en evaluaties, gericht op kennis ontwikkelen en kwaliteit verhogen. Dit creëert lerend vermogen in het programma zelf, en levert kennis op voor het onderwijs.

Het programma vraagt een investering van het Groeifonds van € 77,9 miljoen. Het geschatte bbp-effect bedraagt uiteindelijk € 53 miljoen per jaar en eenmalig € 64 miljoen. Publieke partijen (Kennisnet, SLO, VO-content, onderwijsorganisaties) dragen bij vanuit hun bestaande financiering.

---

*Eigen
Internationaal
onderzoek*

Open Leermiddelen Alliantie Nederland publiceert eigen Europees onderzoek.

Persbericht: Impuls Open Leermateriaal

LANDEN KUNNEN MEER GEBRUIK MAKEN VAN ELKAARS LEERMIDDELEN

Door Covid is er noodgedwongen meer gebruik gemaakt van digitaal afstandslernen. Tot nu toe was er geen inzicht in de van andere landen met open source leermiddelen in het voortgezet onderwijs. Dit onderzoek vult deze leemte op door te kijken hoe België, Denemarken, Estland, Finland, Griekenland, Ierland, Italië, Litouwen, Noorwegen, Zweden en Zwitserland het doen in vergelijking met Nederland.

Enkele conclusies uit het onderzoek zijn:

- In alle landen maken scholen gebruik van één of meerdere digitale platforms.
- De meest gebruikte open standaard is IEEE LOM.
- In bijna alle landen zijn publieke organisaties die onder de diverse Ministeries van Onderwijs vallen, de initiatoren en uitvoerders.
- Qua aantallen gebruikers spant Noorwegen de kroon met 80.000 tot 100.000 bezoekers per dag; Nederland is een goede tweede.
- Vrijwel alle landen doen geregeld onderzoek naar gebruikerstevredenheid,
- In de meeste landen worden open source leermiddelen gefinancierd door de overheid: landelijk, regionaal of lokaal. Alleen België maakt daarnaast ook gebruik van advertentie-inkomsten. Litouwen, Estland en Griekenland ontvangen naast overheidsfinanciering ook EU-gelden.
- Ontwikkelaars van de materialen zijn docenten; in Finland werken ook bibliothecarissen en museumcuratoren mee. Alle landen vinden dat kennisdelen bij het beroep van docent hoort, maar gebruiken vaak wel stimulansen: sommige in geld, België in een puntensysteem.
- Gebruik van materiaal uit andere landen komt nog maar sporadisch voor. De meeste landen zeggen daar wel open voor te staan. Veel materialen zijn (vaak na vertaling) ook bruikbaar in andere landen. Ook is het zo dat de meeste tieners niet zullen schrikken van Engelstalig materiaal, gezien hun gebruik van social media en games. Ierland heeft een rijke collectie digitaal materiaal in het Engels.
- België, Finland, Griekenland, Ierland, Noorwegen en Nederland zijn de hardcore open source providers. In andere landen bieden de platforms toegang tot zowel open source als commerciële materialen.
- In de meeste landen zijn er nog geen afgeronde onderzoeken over de effecten van de lockdown tijdens de Covid-periode, waarin meer dan daarvoor gebruik gemaakt werd van digitale leermiddelen.

Het rapport getiteld “Report of the International Survey on the use of Open Educational Resources and Digital Platforms in 12 European Countries” is een publicatie van Stichting VO-content en geschreven in opdracht van de Open Leermiddelen Alliantie Nederland. Stichting VO-content bundelt de initiatieven van 394 schoollocaties in Nederland op het gebied van open digitaal leermateriaal. VO-content maakt deel uit van de Onderwijsalliantie Nederland waarbij ook het Profielenberaad met ruim 650 profielscholen (scholen met een aanbod voor leerlingen met specifieke talenten) is aangesloten.

Het gehele **onderzoeksrapport** (“Report of the international survey on the use of open educational resources and digital platforms in 12 European countries” door Rola Hulsbergen) is te downloaden via de website van de Open Leermiddelenalliantie Nederland.

---

*Alle informatie
over de voortgang
beschikbaar*

Website “Open Leermiddelen Alliantie Nederland” live!

Met ingang van 3 december 2021 beschikt de Open Leermiddelenalliantie Nederland over een website. (www.openleermiddelenalliantie.nl) Naast algemene informatie over het Deltaplan, over de doelstellingen, de deelnemers en de ontwikkelingen rondom de aanvraag bij het Nationaal Groeifonds, gebruiken we de website ook om rechtstreeks contact te houden met het onderwijs. Na de subsidieaanvraag in oktober, startten we in november samen met de andere partijen om 'kwartier te maken', zodat we bij toekenning in het voorjaar 2022 voortvarend van start kunnen gaan. Over de vorderingen daarvan, hieronder meer.

---

*Kwartiermakers
bereiden een goede
start voor!*

Hoe nu verder met het Groeifonds?

Na indiening van onze pitch in juni 2021 en na een positieve reactie daarop van het Ministerie, heeft Kennisnet de opdracht gekregen om als penvoerder op te treden voor een subsidieaanvraag bij het Nationaal Groeifonds voor een impuls ten behoeve van de ontwikkeling van open leermiddelen en een open leerplatform.

Kennisnet heeft vervolgens een veelheid van partijen betrokken in de formulering van de aanvraag en onze vertegenwoordiging in dat overleg (Pieter Hetteema, Rola Hulsbergen, Wiebe Zoethout en Ron Zuijlen) heeft een substantiële inbreng kunnen hebben in het formuleren van de aanvraag. Met name waar het ging om de rol die de scholen en het onderwijs zelf zouden moeten hebben. Dat was met recht een opdracht die 'met stoom en kokend water' tot stand is gekomen, maar waarvan het eindresultaat alle betrokken partijen tot tevredenheid heeft gestemd.

Na indiening van de aanvraag op 31 oktober 2021 heeft de Minister de aanvraag bekrachtigd en zijn de stukken naar de Groeifonds-commissie gestuurd. De verwachting is dat in maart 2022 door de Commissie een uitspraak gedaan zal worden over al dan niet toekenning. Ondertussen heeft Kennisnet het initiatief genomen om de, bij de formulering van de aanvraag betrokken partijen bijeen te brengen en met elkaar in overleg te gaan om te bewerkstelligen dat bij toekenning van de subsidie een vliegende start gemaakt kan worden. In die discussie nemen de betrokken partijen uit de Open Leermiddelen Alliantie Nederland een stevige rol op zich en zullen samen met de andere partijen nadrukkelijk ijveren om een mooi resultaat te kunnen gaan behalen.

